

ÜZENET

AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA

XXVI. évfolyam 5. szám. 2015. március 1.

Ára 0,80 lej

Nem konkurencia, hanem segítőtárs

Gondolatok a Presbiteri Szövetségről

A Presbiteri Szövetség hivatalosan 2007-ben alakult meg Erdélyben. Azóta eltelt mintegy nyolc esztendő, és még mindig felvetődnek olyan kérdések, mint: kell-e és miért Presbiteri Szövetség? S ha igen, mivel foglalkozik? Ezeket és hasonló kérdéseket hallva úgy éreztem, hogy néhány sort kell írnom a Presbiteri Szövetség tevékenységéről, célkitűzéseiről.

Zsinatpresbiteri egyháznak valljuk magunkat, ami azt feltételezi, hogy presbiterekre szükség van. De milyenekre? Olyanokra, akik nagyokat bólogatva mindent helyeselnek, de semmit sem tesznek, vagy olyanokra, akik cselekednek is? Olyanokra, akik kényelmesen elhelyezkedve az egyház „szekerén” kritikákkal, vádaskodásokkal „biztatják” a lelkesüket, hogy húzza jobban az igát, vagy olyanokra, akik odaállnak lelkipásztoruk mellé, és együtt húzzák, viszik előbbre egyházukat?

Milyen presbitériumra van szükségünk? Fékezőre vagy segítőre? Gondolom, egyetér-

tünk abban, hogy az utóbbira. Ha a lelkipásztor mondja el mindezt, sokan azt mondják, azért teszi, mert így szeretné a saját dolgát megkönnyíteni. Viszont, ha mi, presbiterek mondjuk el, hogy „nem azért vagyunk, hogy valakik legyünk, hanem, hogy valamit tegyünk”, talán felkapják testvéreink a fejüket és elgondolkoznak rajta.

A PSZ-nek egyik célkitűzése az, hogy öntudatos presbitereket képezzen, akik ismerik az egyházi törvény adta jogait és lehetőségeiket, de azt is tudják, hogy első

Ferenci István

(Folytatása a 3. oldalon)

Megmaradt magyarok a Mezőségen

Egyik találó jellemzés szerint a Mezőség egy csendes tóvilág, amelyben időnként megmozdul a víz, azután újból csend veszi körül és alázatos nyugalom. Tipikusan mezőszégi nagyközségben – Mocson – született erdélyi költő, Kiss Jenő olyan szépen vallja

meg mindezt, mert életre szólóan hozta/vitte magával a szülőföld gyönyörűségei terhére:

Ötvös József

(Folytatása a 4. oldalon)

Olcsón és jól – értéket teremtve

Beszélgetés Dávid Zoltán nyomdaigazgatóval, a Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpont megbízott vezetőjével

– A kimutatások szerint évekkel ezelőtt több mint 200 nyomda működött Kolozsváron. Ma is ez a helyzet?

– Jelenleg 90 bejegyzett nyomda működik a kincses városban. Ez azonban nem valószínű adat, hiszen a Misztótfalusi Kis Miklós (MKM) Sajtóközpont sincs nyomdaként számon tartva.

– Meg lehet-e élni ma a nyomdászatból akkor, amikor az emberek egyre kevesebb könyvet és újságot olvasnak?

– A nyomdászat nem csak a könyvről vagy az újságról szól. Bár ha az egyházi részt nézzük, akkor igen. Viszont rengeteg olyan dolgot lehet tenni, ami pénzt hoz. Az ellenben igaz, hogy ma már nincs széles körű igény a nyomta-

tott sajtó iránt. Sokan vannak a piacon, de olyan nyomda, amelynek minden felszerelése meglenne, kevés van.

– Tonk István főgondnok, nyomdaigazgató tragikus halálát követően került a nyomda élére. Azóta milyen átalakításon ment át a nyomda?

– Anyagilag csak egy megemlézésre méltó fejlesztés volt, egy digitális, kisebb felső kategóriás irodai gép, mellyel a névjegykártyáktól a kisebb példányszámú könyvekig bármit el lehet készíteni. A változást a termelésben mégis az új megoldások hozták, melyekkel sokat léptünk előre. Üzembe helyeztük a nyomda tulajdonában levő,

(Folytatása az 5. oldalon)

Tanulságos igék

Az elhívásról és kiválasztásról I.

Isten segítségével újabb sorozatot kezdünk el, melynek címe: **Tanulságos igék**. Ezt hallva azt mondhatja valaki: **dehát minden ige tanulságos, minden igéből lehet tanulni. Ez egyfelől igaz, másfelől azonban az a helyzet, hogy vannak igék, amelyek különösen sok tanítást tartalmaznak. Ezekről szeretnék írni a következőkben. Igyekszem változatos lelki táplálékot nyújtani, ezért fogunk témák, teológiai fogalmak, bibliai könyvek és személyek mentén is haladni. Azzal a reménnyel kezdjük az új sorozat olvasásához, hogy sokat tanuljunk, és növekedjünk az ismeretben, hitben.**

*

Első igénk az elhívás és kiválasztás kérdéséről szól. Ézs 43,1: *És most, oh Jákób, így szól az Úr, a te Teremtőd, és a te alkotód, Izráel: Ne félj, mert megváltottalak, neveden hívtalak téged, enyém vagy!*

Amikor megszülettünk, szüleink nevet adtak nekünk. Nevünk része egyéniségünknek, ez a mi identitásunk. Ebben benne van egész élet-történetünk. S ezt a Biblia is így tanítja: a név és az élet együvé tartoznak. Isten ismeri nevünket, ismeri életünket. Ismer és szeret minket, annak ellenére, hogy sok bűn és fogyatkozás van bennünk.

Ebben az igében Isten Izráelhez szól, őt nevezi néven. „De mi közöm van nekem Izráelhez”, teheti fel valaki a kérdést. Nos, sokkal több, mint amit gondolnánk. Izráelnek az Isten üdvtervében fontos szerepe volt: missziói küldetés a többi nép felé. Meg kellett mutatnia, milyen jó és kegyelmes az Isten, milyen jó neki szolgálni, őt dicsérni. Amikor az ige először elhangzott, Izráel népe fogságban volt, mert nem hallgatott Isten szavára. Am az Úr nem hagyta sorsára. A sötétségben felragyogott a világosság, mert népéhez szólt. Bár a mi helyzetünk egészen más, mégis valamiképpen hasonló Izráel népéhez. Mert mi is bűnben fogantattunk, mi sem hallgattunk Isten szavára, eltávolodtunk az atyai háztól. De Isten hívta akkor a népét, és hív ma bennünket is. Szól hozzánk, és azt akarja, hogy meghalljuk hangját és higgyünk benne.

Különös, hogy ugyanazt a személyt két néven is megszólítja: Jákób és Izráel. Tudjuk,

hogy a Jákób név csalót jelent, hiszen ő becsapta atyját és testvérét is. De a Jabbók révénél az Izráel nevet kapta, ami azt jelenti: Isten harcosa. Vagyis Isten megváltoztatta életét. Isten minket is azért szólít meg, azért választ ki, hogy bennünk a maga áldott munkáját elvégezhesse. Megújult étellel akar minket is megajándékozni. Igényt tart életünkre, azt szeretné, hogy ne magunknak éljünk, hanem az Ő közelségében.

Az Újszövetség idején ezt így mondjuk a káté szavaival: az én Uramnak és Megváltómnak, a Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok. Ez az ószövetségi ige is Jézusban teljesedett be. Ez a név adatott, hogy megtartassunk. Ez a boldog tudat, hogy Jézus tulajdona vagyunk, nagy segítség számunkra különösen a próbák és szenvedések idején. Amikor betegek leszünk, amikor valamilyen szükségbe jutunk, vagy épp amikor közel jön hozzánk a halál. A keresztségben a mi nevünk és Jézus neve örökre összekötött Isten kegyelmi szövetségében, ami soha nem inog meg. A keresztség: jegy és pecsét azért, hogy soha többé ne kételkedjünk Isten szeretetében és hűségében. A keresztség is Isten megelőző szeretetét hirdeti számunkra. Azt, hogy nem a mi döntésünk előzi meg az Ő kegyelmét, hanem épp fordítva. De a keresztség komoly kötelezettség is. Az, amit mi már csecsemőkorban megkaptunk Tőle, az később egész életünkben valósággá kell hogy legyen.

Mi azért is ragaszkodunk annyira a gyermekkeresztséghez, mert ez számunkra gyönyörűen ábrázolja: az Úr feltétel nélkül szereti az embert. Mielőtt még az ember bármit is tudott volna tenni, Isten már mindent megtett érte. Mielőtt az ember el tudna indulni felé, Isten Jézusban már el is jött hozzánk. A keresztség nem kevesebbet jelent, mint azt, hogy Isten a Jézus vérével beírta nevünket az élet könyvébe. Amikor ezt megtette, tudta, hogy sokszor fogunk vétkezni ellene, de azt is tudta, hogy kegyelme ezeknél nagyobb lesz.

Persze vigyázni kell arra, hogy a keresztség ne nyugvópárna legyen számunkra, mondván, ha meg vagyunk keresztelve, akkor már minden rendben van. Ha a keresztség hit által nem kötelez minket megszentelt életre, akkor ez is, ahogy az úrvacsora, ítélet lehet számunkra. Akkor a keresztség nem értünk, hanem ellenünk fog szólni. Ezért a keresztség hitbeli folyamatot jelent életünkben, ami szívünk utolsó dobbanásáig tart. Jézussal együtt megyünk a szolgaságból a szabadságba, a sötétségből a világosságba, a bűnből a megszentelődésbe.

Az, hogy már nem a magunkéi, hanem Jézus tulajdona vagyunk, láthatóvá kell váljék az életünkben. Ezt nem kell szégyellnünk, sőt meg kell vallanunk az emberek előtt. Az ilyen élet hívogatás lehet mások számára is. Isten megadhatja, hogy azok, akik körülöttünk élnek s figyelnek, kívánczozzanak az ilyen élet után. A megszentelt élet a misszió eszközévé válhat Isten kezében.

Bibliaolvasási rész: Ézs 42,5–43,3.

Lőrincz István

Heltai Jenő

Március

A Rózsadombon már tavasz van,
Dőlnek az édes jó szagok,
Az új madár a régi ágon
Nem énekel még, csak dadog.

Próbálja szárnyát, csiripelget,
Kinéz a fészek peremén,
Köröskörül hány friss rügyecske,
Hány új kukac, hány új remény!

Én, tolla vesztett vén madár, ki
Átíderedtem a telet,
Talán utószor ünnepellek:
Szervusz, te kedves kikelet!

Mikor fölérsz a Rózsadombra,
Tündérrózsák közeleg,
Rímek csipognak körülöttem,
Szapora, olcsó közhelyek.

Tündérrózsák! Cifra jelző
Nyüzsög nyomodban, rengeteg!
Jöttödre, illő tisztelettel,
Ma én is hárfát pengetek.

Dal vagy, virág vagy, napsugár vagy,
Idők vén fáján ifjú ág,
Álom, remény, vágy, szerelem vagy,
Élet, szabadság, ifjúság.

És még mi minden! Jó jövőndő
Annak, ki fáradt, gyöngö, bús,
Mosoly, derű, fény, biztatás vagy,
Ezerszer áldott március.

Evoé! Itt vagy! Balzsammal
Hűsíts sok égő sebhelyet.
Tudod-e még, ki voltam egyszer?
Emlékezel rám, kikelet?

Én voltam az, ki...ej, no, mindegy!
Jött sok vad év, zord sáska-raj.
Öreg vagyok már. Új tavasz, te
Fiatalabb vagy, mint tavaly.

Szoríts magadhoz. Jöjj, ölelj meg,
Mint rossz fiát a jó anya.
Szálljon feléd, ha elbúcsúznak,
Lelkem utolsó sóhaja.

És vidd magaddal ezt a sóhajt,
Fájó, szerelmes levelet,
Ki tudja, hogyha újra eljössz,
Találkozok még teveled?

Habár ez többé nem divat ma,
Nyútsd búcsúcsókra szép kezéd
S neved síromra akkor is majd,
Mikor már régen nem leszek.

Nem konkurencia, hanem segítőtárs

(Folytatás az 1. oldalról)

feladatuk a szolgálat. Az egyház nem a lelkipásztoré, tehát nem csak neki van tenivalója. Az Anyaszentegyház nem is a miénk, hanem Istené. Ő ránk bízta, hogy viseljük gondját. Vállvetve – egymást kiegészítve, lelkipásztorok, gondnokok, presbiterok – együtt kell gondoskodnunk a ránk bízott nyájáról, templomokról és más egyházi épületekről. Tudnunk kell: a presbiter nemcsak vasárnap a templomban vagy annak az udvarán presbiter, hanem a hétköznapokban, a munkahelyén és még a szórakozás, kikapcsolódás perceiben is példát kell mutatnia!

Mindezt, és még több fontos dolgot meg kell tanítani minden egyes presbiternek. Hol és mikor? Konferenciákon, továbbképzőkön, tapasztalatcseréken, kiscsoportos beszélgetések alkalmával. A Presbiter Szövetségnek pedig az a feladata, hogy mindezeket megszervezze, rendszeresítse. A múlt évben péld-

dául 13 egyházmegye 35 ilyen alkalmat szervezett. Ezekon kívül volt még közös kerületi konferencia a királyhágómelléki testvérekkel, és egyhetes továbbképző tábor. Fontos megjegyezni, hogy mind a kerületi, mind az egyházmegyei elnökségek tagjai mindezt Isten kegyelméből, szeretetszolgálatként, anyagi juttatás nélkül teszik.

Szükség van tehát a szövetségre? Úgy tűnik, igen. Ezt bizonyítja, hogy az egyházkerületi vezetőség és az esperesek többsége is támogatja munkánkat. És természetesen azok a lelkipásztorok is, akik a presbitériumban segítőtársakat, szolgatársakat keresnek, és nem csak egy törvényhozó, a rendeleteket részrehajlóan végrehajtó testületet kívánnak maguk mellett tudni. Ők azok, akik a PSZ-ben nem konkurenciát, hanem segítőtársat találtak.

Egy hajóban vagyunk. Ragadjuk hát meg az evezőket, és Krisztust követve, együtt, egy irányba evezünk!

Tolsztoj, a jó teológus

A szülők még ott maradtak az ünnepélyen, a két gyermek a nevelőnővel beült a hintóba, és elindultak haza, a távoli kastélyba. Szonja 5 éves, Petya 6 éves volt. Az egyik falu végén kiesett a hintó kereke, meg kellett állni. „Nem baj – mondta a nevelőnő –, úgy is itt az uszonna ideje. Bemegyünk az egyik parasztházba, ott uszonnáznak a gyermekek.” Ahová betértek, kiáltó volt a nyomor. Két mezítlábás gyereken alig volt valami ruha, egy fiatalasszony csitítani próbálta keservesen jajgató csecsemőjét. A kemencéből dőlt a füst, de mivel nem volt kémény, az ajtón át ömlött ki a szabadba.

A nevelőnő kivette az útipoggyászból a melegen tartott tejet és kalácsot, megterítette a piszkos asztalt, a porceláncsészékbe tejet töltött és uszonnázní hívta a gyermekeket. De azok meg sem mozdultak. Megbénította őket a nyomor látványa. „Miért sír a csecsemő olyan keservesen?” – kérdezte Szonja. „Mert éhes” – mondta az anyja. „Akkor szoptassa meg” – tanácsolta az okos kislány. „Nem tudok szoptatni, mert magam is éhes vagyok, elapadt a tejem.” A kislány a nevelőnőt faggatta: „Igaz az, amit ez az asszony beszél?” „Semmi közötök hozzá, kihül a tej, siessetek uszonnázní!” Erre Szonja: „Én nem kérek semmit!” Petya csatlakozott: „Én sem kérek semmit! Add oda nekik az uszonnát!” A nevelőnő gyözködte őket: „Ne okoskodjatok, nem lehet minden ember egyforma. Némeleknek többet adott Isten, másoknak kevesebbet.” „És ezeknek miért nem adott semmit?” –

érlelődött a lázadás. – „Ha ilyen az Isten, én nem fogok többé imádkozni!” „Megálljatok, majd megmondom ezt a papának” – próbálta megállítani a nevelőnő a lavinát, de már nem lehetett. „Mondd csak meg! Ha ilyen az Isten, akkor rossz az Isten!”

Ekkor rekedt köhögés hallatszott a kemence hátsó padkája felől. Egy csupa szőr, csupa szakáll öregember feje emelkedett ki a meleg rongyok közül. „Ejnye, ejnye, gyerekeim! Kedvesek vagytok, de butaságokat beszéltek.” Egy újabb köhögési roham után folytatta: „Isten nem rossz, Isten jó, Ő minden embert egyformán szeret. Nem az Ő akarata, hogy egyesek kalácsot egyenek, másoknak meg száraz kenyér se jusson. Az emberek miatt ilyen a világ, és azért, mert az emberek elfeledkeztek Róla. Ha az Ő akarata szerint élnének, mindenkinek jutna kenyér.” Ekkor közbevágott Petya: „De hát mi az Isten akarata?” „Az, hogy mindent két részre

kell osztani. Ez a rész az enyém, az meg valaki másé.” A gyermekek elhallgattak. Elgondolkoztak, aztán szinte egyszerre felkiáltottak: „Igazad van, apó! Ha mi nagyok leszünk, mi így fogunk élni!” „De derék gyermekek vagytok, segítsen meg titeket Isten!” „Igen, igen, mi így fogunk élni!” „Akkor én már odafent leszek, de ott is nagyon fogok örülni, ha ilyenek lesztek.” „Így lesz – erősködtek a gyermekek –, nem fogjuk elfelejteni: mindent két részre kell osztani...”

A hintót közben megjavították, lehetett folytatni az utat hazafelé.

*

Eltévedve

„Mert az Emberfia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elvesztett.” (Lk 19,10)

Két és fél évtizeddel ezelőtt, vakáció idején történt. Kisebb társasággal gyalogtúrán voltunk Erdély egyik legszebb és legvadabb hegységében. A súlyos hátizsák okozta nehézséget feledtette a táj szépsége. A turistajelzések jól kitaposott ösvény mentén haladtak, így aztán egy idő után a jelzésekre nem is figyeltünk többé. Többórás gyaloglás után azonban, amikor az ösvény hirtelen eltűnt előlünk, arra döbrentünk rá, hogy a jelzéseket sem látjuk már. Próbáltuk felidézni, hol is láttuk azokat utoljára. Elindultunk visszafelé, de az elvesztett jel nem bukkant fel többé. Tanácstalanul bolyongtunk ide-oda a hatalmas erdőszegben. Be kellett látnunk, eltévedtünk. Egymást hibáztattuk ezért. Mekkora öröm volt, amikor egyszer csak a távolból hangok hallatszottak, és azok egyre közeledtek felénk! Az egyik sziklatömb mögül egy velünk hasonló korú diákcsoport bukkant fel. Hogy megörültünk nekik! – Ők majd biztosan útbaigazítanak – reménykedtünk. De mekkora volt a csalódás, amikor kiderült, ők is eltévedtek! Pontosan úgy rászorultak a segítségre, ahogy mi. Az utat, a kiutat keresve most már együtt bolyongtunk tovább. Hangoz kiáltásunkra sokáig nem jött felelet. Már esteledett, amikor végre egy erdősz bukkant fel. Szerencsétlenül nézhettünk ki, mert egyből kitalálta, mi a gondunk. Intett, hogy kövessük, és visszavezetett a helyes útra. Előttünk ment a keskeny hegyi ösvényen, míg meg nem érkeztünk egy menedékházhoz.

A mindenkori emberi élethelyzet hasonló ehhez. Megtörténik, hogy arra ébredünk, mind egyéni, mind közösségi életünk zsákutcába került. Az ok: eltávolodtunk Istentől. Tájékozódni sem tudunk. Egymásnak adott tanácsaink nem segítenek, mert azok mind tanácstalan emberek téveteg okoskodásai. Valakinek kívülről kell jönnie, hogy kimentesen szorult helyzetükből. Van ilyen? – A Biblia örömhíre az, hogy igen. Jézus azért jött közéink, hogy megkeresse és megtartsa azokat, akik elvesztek. Ha halljuk a hangját, ne keményítsük meg szívünket: kövessük Őt a keskeny úton. Ő valóban kivezet a zsákutcából is, ahova bekeveredtünk.

Veress László

Hogy megtartották-e ígéretüket a gyermekek, azt csak a Jóisten tudja. Mindent „két” részre kell osztani – ilyen egyszerű az Ő akarata.

Ha olyanok nem lesznek, mint a kisgyermekek, semmiképpen sem mentek be Isten országába. Hol és mikor, miért romlik el a lélek?

Bányai László

Megmaradt magyarok a Mezőségen

(Folytatás az 1. oldalról)

„hol én születtem, folyók nincsenek, csak az van ott, egy nevenincs patak, nyáron kiszárad, hangja elakad, és aztán vannak itt-amott tavak, nagy, ős vizek bús maradékai, kik megtanulnak várni, s állani”

(Folyók)

Valóban nagy dolognak kell történnie a csendes mezőségi világ megnyílásához vagy az egykori tóvilág megmozdulásához, de az utóbbi jó fél évszázadnyi idő alatt pár név és másokért vállalt szolgálat ráirányította a figyelmet erre a sajátos erdélyi régióra. Csak tallózva említjük meg a nagy vihart keltett gróf Wass Albert nevét, akitől még haló poraiban is fél a román hatalom, s ezért a Vicében felállított mellszobrát el kellett rejteni a nagyvilág elől. A vártemplomi gyülekezet számára szerencsés Mezőség-közvetítő volt a száz évvel ezelőtt született Kövesdi Kiss Ferenc presbiter, akit a Mezőség apostolaként is emlegettek.

Hála Istennek, az idők folyamán – ha nem is sokan – azért voltak lelkipásztorok, akik szép szolgálatukkal megmozgatták ezt a csendes, alázas vidéket: nem is olyan régen Nagysármáson Hermán János, vagy nyolcvan évvel ezelőtt Mezőújlakon Földes Károly.

Makkai Gergely Mezőség tájegységéről írt könyvében 270 települést sorol fel, és patak-völgyek beosztása szerint Mezőújlakot a Komlód-patak völgyébe helyezi, olyan ismert vagy kevésbé ismert falvak társaságába, mint Száltelek és Nagyölyves, Mezőrűcs és Székelyurality. Érdekes és sokatmondó ez a felsorolás: székely eredetű falvak és Mező- előnevéű települések szomszédságában.

Mezőújlak valahol az erdélyi Mezőség közepe táján fekszik, a régió szívében. Távol a térséget határoló Szamos, Aranyos, Maros folyóktól, forgalmas út is elkerüli, dombok közé rejtőzött több évszázados életével sajátos, igazi mezőségi falu – még ma is.

Képek egy alámerülő világból

Szép napsütésben jön fel a templomdombon Eszti néni, 76 évesen. A szomszédos Mezőköbölkútról jött férjhez ide egykor, tőle lehet újraigazolni a szóban vagy írásban megismert közelmúltat. A jelenlegi mezőköbölkúti lelkipásztor így mutatja be Pascu Eszti nénit:

– Itt van a mezőújlaki református gyülekezet 50%-a –, s ebből megértjük a fájó valóságot: ma két református asszony él még itt, a Mezőség szívében. De a református templom harangja időnként meg-megszólal, habár kötelét már egy román ember húzza.

Évente négyszer van református istentisztelet Mezőújlakon: húsvétban, pünkösdkor, újkenyérkor és karácsonyban. Utóbbi már háznál tartják, hiszen túl hideg lenne a fűtetlen templomban.

Három évvel ezelőtt volt az utolsó alkalmi szolgálat, egy temetés. A lelkipásztor erre így emlékszik vissza:

– Amikor meghalt Ilus néni, akkor egy prédikációval egyszerre eltemettem a gyülekezet egyharmadát. – Fanyar humor a Mezőségen, mondhatná a kívülálló, de aki átéli ott azt a természetes, földközeli, gazdag lelki életet, mosolyogva veszi tudomásul: így éltünk.

Illik megemlíteni a jelenlegi református egyházközség „másik felét” is: Margit nénit, aki 86 éves, és ma ő az utolsó ott élő magyar református mezőújlaki, aki ott is született. Dél-Erdélyben már átéltem olyant, hogy az utolsó ott szolgáló magyar lelkipásztort a templom mellé temették,

Nagyrapolton, vagy az utolsó ott élő reformátust Pókafalván. Isten éltesse Margit nénit még sokáig, de ha meghal, ott lenne a sírhelye a mezőújlaki református templom mellett, hirdetni még haló porában is: mi is itt voltunk! Pedig egykor ilyen családnevek tették színessé a dombok közötti életet: Józsa, Veres, Balázs, Váradi stb. – meséli Pascu Eszti néni, s a szájhagyomány szerinti megörökítés igazolására szólal meg a 80 évvel ezelőtt Mezőújlakon leírt *Jajszó a pusztuló szörványokról*. Földes Károly, akkori lévita lelkipásztor „siralmas krónikájából” idézzük: „A Török család. Ma Turcu a nevük. Római katolikus lelkész volt Török

Dániel az 1700-as évek végén. Hogy megnősülhessen, görög katolikus pap lett. Családjából sok román pap került ki. (...) Lőrinczy Róza leánya, Török Lujza még konfirmált, ma Turcu Lucreția a neve”.

A 80 évvel ezelőtt – 1934-ben – Mezőújlakon Földes Károly református lévita lelkész által világgá kiáltott fájdalom – ahogy ő nevezte: jajszó – utolsó hangjait halljuk Eszti nénitől, de ebben az őszi napsütésben, itt a torony alatt mégis a sokat idézett emberi bölcsesség szólal meg: Isten útjai kifürkészhetetlenek. A toronyban még ott van a harang, ami – ha csak évente négyszer is – szólítja, hívja a kétlelkes gyülekezet még mozogni, járni tudó tagjait. Maga az árva harang is egy rejtett múlt biztató tárgyi emléke, oldalán a még jól olvasható üzenettel:

A MAGYAROSIK CSI(NÁLTATTÁK) ISTEN DICSŐSÉGÉRE

A KISSELYKI R. ECCLE SZÁMÁRA – 1766

Ismereteim szerint Erdélyben egyetlen Kisselyk létezik Szászmedgyes és Nagyszeben között, de az évszázadokon át tiszta szász evangélikus falu volt, amíg a szászok ki nem vándoroltak. Marad a mezőújlaki református templom harmadfél százados harangeredetének titka tovább is ismeretlen, de ettől még szólhat ott a mezőségi dombok fájdalmasan apadó világában.

Valami megmozdult a mezőségi csendben

2008-ban Zöld György székelyvajai református lelkipásztor lelkéből kipattant egy álom-

ötlet: ne hagyjuk másodszer is összeomlani a mezőújlaki református templomot. Ő egykor a szomszédos Mezőköbölkútról járt át a mezőségi dombokon a pár lelkes, kiöregedett gyülekezetbe, és a magára maradt, elárvult magyar református „maradék” nagyon a szívéhez

nőtt. Próbálta ő a református egyházat felrázni, amikor egyházmegyei lelkészertekezetet szervezett Mezőújlakra, hadd lássa meg az akkor legnagyobb Marosi Református Egyházmegye, mi múlik el a végeken. Még fát is ültettünk akkor a templomdombon ottjártunk emlékére.

A Mezőség hűséges, majdhogynem szerelmes szolgálattevője felhívására egy tucatnyi Maros megyei református lelkipásztor hallotta meg a hívó szót, és háromnapos önkéntes munkával átfedte a – ma már inkább – jelképtemplomot. Pár év múlva már majdnem természetes volt egy újabb mezőújlaki jelenlét, mert valami titokzatos lelki feltöltődést jelentett az a mezőségi csendvilág. A kétnapos szolgálat eredményeképpen teljesen megújult a mezőújlaki templom mennyezete, és az egyetlen, természetes kérdés így hangzik: hol folytatjuk?

Földes Károly híres mezőújlaki kiáltásának egyik fájdalmas, valóságos epizódja adott erőt akkor a romba dőlt 800 éves református templom újjáépítéséhez, és közvetve ma is ez ad erőt a még álló jelképtemplom ilyenfajta javításához. „A következő vasárnap hiába vártam a híveket. Nem jöttek. Harangozások az öreg Pálfi Istvánt láttam, amint igyekezett az új, díszes görög katolikus templom felé. Utána kiáltottam:

– Pálfi bácsi! Nem az a mi templomunk! – az öreg restelkedve sompolygott vissza, és bejött hozzám. Csüggedten szóltam:

– Már beharangoztak. Miért nem ide igyekezett? Maga református ember. Itt a helye!

Az öreg lesütött szemmel válaszolt:

– A többiek is oda mentek. Én is oda akartam menni a templomba. Mi csak templomban tudunk imádkozni. Nekünk nincs templomunk, 40 éve összedült. Ez a szoba, ahol a Tiszteletes Úr prédikál, nem templom. Nem lakik ebben az Isten.” (Földes Károly: *Jajszó a pusztuló szörványokból*. Nagyenyed 1934.)

Mi pedig azt éreztük, Mezőújlakon ott lakik az Isten.

Olcsón és jól – értéket teremtve

(Folytatás az 1. oldalról)

de még használatlan varrógépet, valamint egy háromkéses vágógépet. Sikeresen pályáztunk aranyozógépre, vásároltunk drótspirálozót. A varrógép mellé prést szereztünk, s igyekeztünk a rendelkezésünkre álló helyiségeket még hatékonyabban kihasználni. Ezáltal felgyorsult a munka, és egyúttal a költségeket is tudtuk csökkenteni.

– Milyen árakon dolgozik a nyomda?

– Jelenlegi politikánk egyértelmű: jó minőségű munkát végezzünk, a lehető legolcsóbban. Még akár annak árán is, hogy nem jutunk nyereséghez.

– Manapság egy esküvői meghívón, gyászjelentőn is rengeteg hibát lehet felfedezni, nem beszélve más jellegű, hosszabb terjedelmű kiadványokról. Az emberek számára egyre kevésbé fontos a helyesírás, a pontos fogalmazás. „Jól van az ügy, nem számít” – mondják. Ezért nem alkalmaznak egyes nyomdák vagy kiadók korrektorokat. A nyomda ilyen téren is igényes: nyelvi szempontból helyes, jól szerkesztett kiadványokat ad az olvasók kezébe. Előnyt vagy hátrányt jelent ez hosszú távon?

– Hátrányt semmiféleképpen nem jelent. Már csak azért sem, mert nem az a cél, hogy minél nagyobb profitot termeljünk a nyomtatásból. A cél az, hogy értéket teremtsünk. Éppen ezért nem lehet azt állítani, hogy egy igényes kiadvány hátrányt jelent. Még akkor sem, ha ezért többet kell dolgozni.

– Ahhoz, hogy a nyomda a piacon versenyképes legyen, milyen beruházásokra lenne szüksége?

– Mindenekelőtt a nyomtatás fejlesztésére van szükség: elsősorban a nyomdagépeket és a kötetzetet kell korszerűsíteni.

– Az egyházkerület által szerkesztett újságok és könyvek mellett számos más egyházi kiadvány lát napvilágot, ám nem az MKM Sajtóközpont gondozásában. Ezeket más nyomdáknak nyomtatják. Mi a véleménye erről?

– Nem feltétlenül értek vele egyet. De természetesen nem élünk diktatúrában, ezért mindenki megválaszthatja azt, hogy hol nyomtatja a kiadványait. Az lenne a célszerű, ha összefognánk. S ha már van az egyháznak nyomdája, akkor igyekezzünk a lehető legtöbb egyházi kiadványt itt nyomtatni. Persze nem állítom azt, hogy mindent, mert a nyom-

dának nincs akkora kapacitása, hogy Erdély területén az összes egyházi jellegű kiadványt itt nyomtassák.

– Történt-e valami annak érdekében, hogy a többi egyházi kiadványt is nálunk nyomtassák?

– Természetesen történt, vannak előrelépések, és reméljük, hogy 2015-ben mindez folytatódni fog. Ha tudunk fejlődni a géppark terén, akkor nem látom semmilyen akadályt

annak, hogy egyházi vonatkozású vagy egyházi érdekeltségű egyesületek, személyek itt nyomtassanak.

– Egyesek azt várják el a nyomdától, hogy gazdasági egységként csak a profitot tartsa szem előtt. Mások azt hangoztatják, hogy eszköz az egyház számára a missziói munka végzésében. Hogyan lehet a kettőt egyeztetni?

– Amióta itt vagyok, úgy érzem, nem a profitszerzés az elsődleges követelmény. Az esetleges nyereséget viszont igyekszünk visszafordítani, és a nyomda fejlesztésére, valamint missziós célokra költeni.

– Milyen rövid, illetve hosszabb távú tervei vannak a nyomdának?

– Abban az esetben, ha a nyomda a jelenlegi helyéről, a teológia épületéből elköltözik, és nagyobb teret vehet igénybe, lehetősége van a fejlődésre. Ha adományba kap, vagy új gépeket vásárol (mindegy, hogy hitel, esetleg kölcsön formájában), akkor piacát bővíteni tudja. Ez pedig azt jelentené, hogy több munka volna, a kliensek pedig olcsóbban jutnának hozzá a termékekhez.

– Önt bízták meg az Erdélyi Református Egyházkerület Sajtóközpontjának megszervezésével. Miben áll ez?

– Az egyházkerület sajtóközpontjához tartozik az Agnus Rádió, több időszakos kiadvány, a nyomda és az iratterjesztés. Az a lényeg, hogy ezeket úgy kell megszervezni, hogy jobban kommunikáljanak egymással, valamint a világi sajtóval. Jelenleg megvan az épület a Constanța (a volt Eötvös) utca 1. szám alatt, a felújítási munkálatok pedig folyamatban vannak.

A nyomda kapacitásának növelésével többletbevételre tehetnénk szert, ezt pedig akár új munkatársak alkalmazásával a rádió, az iratterjesztés javára tudjuk fordítani. Hogy a sajtóközpont milyen gyorsan tud talpra állni, az attól függ, hogy az egyházkerület adományok, pályázatok révén mekkora összeget tud áldozni erre. Amennyiben nincs rá anyagi fedezet, abban az esetben apró lépcsőfokokat kell megmászni, lentről építkezni, és évekbe telik a sajtóközpont hatékony működésének a beindulása.

A magyar historizmus nagymestere

160 éve született Alpár Ignác

Alpár Ignác építész 1855. január 17-én született Pesten. Építészeti tanulmányait előbb szülővárosában, majd Berlinben folytatta. Budapestre 1881-ben tért vissza, ahol Hauszmann Alajos építőművész segédje lett. Szintén Hauszmann mellett a pesti Műegyetemen hét éven át, 1882 és 1889 között vett részt az oktatásban. Első megvalósult alkotása is ebben az időszakban készült, ez a herculesfürdői (ma Băile Herculane Románia) Szapáry fürdőház volt. Első fővárosi munkája egy Teréz körüti bérház megtervezése lett. Mind az első templom, mind az első vármegyeháza tervezése Segesváron valósult meg az 1880-as évek második felében. Az 1890-es évek első felében a budapesti és az erdélyi házak mellett Nyíregyházán épültek alkotásai. Művészetének legkedveltebb alkotása a Városligetben 1896-ban rendezett Millenniumi kiállítás történelmi főcsoportjának épülettömbje volt. A 20. század hajnalán a banképítészettől legjobbat foglalkoztatott mesterévé vált, több pályázaton legyőzte a szecessziós stílusú tervekkel induló Lechner Ödönt.

Alpár Ignác építészete historizmus stílusában fogant, bizonyítva, hogy a régi korok művészetét megbecsülve, azok egyes részleteit hol pontosan, hol csak hangulatilag megidézve lehet értékes életművet létrehozni.

Alpár Ignác életének vége felé egyre kevesebb megrendelést kapott, de társadalmi elismertsége folyamatosan nőtt. A hetvenéves születésnapjára a Mezőgazdasági Múzeum falán emléktáblát avattak a tiszteletére. Zürichben hunyt el 1928-ban. A katolikus építész az általa tervezett városligeti Szent László-kápolnában ravatalozták fel.

Erdélyi református templomai

Az építész az 1880-as évek második felében baráti viszonyt ápolt Szász Domokossal (1838–1899), az Erdélyi Református Egyházkerület püspökével, aki 1885-től élete végéig volt az egyházkerület lelkes vezetője. A 19. század nyitottságára jellemző, hogy a püspök hivatalos generális vizitációs útjaira magával vitte a katolikus felekezeti Alpár Ignácot. Szász Domokos 1887. évi jelentésében a következő sorokat jegyezte le: „Június első napjaiban a gyulafehérvári egyházmegyénkben végeztem

körutat, kísérve generális nótáriusunk, s Alpár Ignác műépítészek által, kivel Igazgató Tanácsunk az egyházi építkezések ügyében szerződésre lépett...”. Az együttműködésnek köszönhetően nyolc erdélyi templomot tervezhetett Alpár Ignác az 1880-as évek végén és az 1890-es évek elején. Ezáltal a segesvári, piskitelepi, marosludasi, szászrégeni, abafájai, dicsőszentmártoni, brassói, kékesi református egyházközségeknek lett új templomuk.

Templomainak egy része olyan nagy történelmi múltú városokban épült, ahol az evangélikus szászok voltak jelentős többségben, a reformátusok pedig kisebbségben. A templomok másik része Dél-Erdély szórványának számító missziós egyházközségeinél kisebb lélekszámú településeken található. Legnagyobb és legkarakteresebb templomát, a brassóit 1962-ben a román hatóságok lebontásra ítélték, helyén azóta szálloda áll. Az építész utolsó református templo-

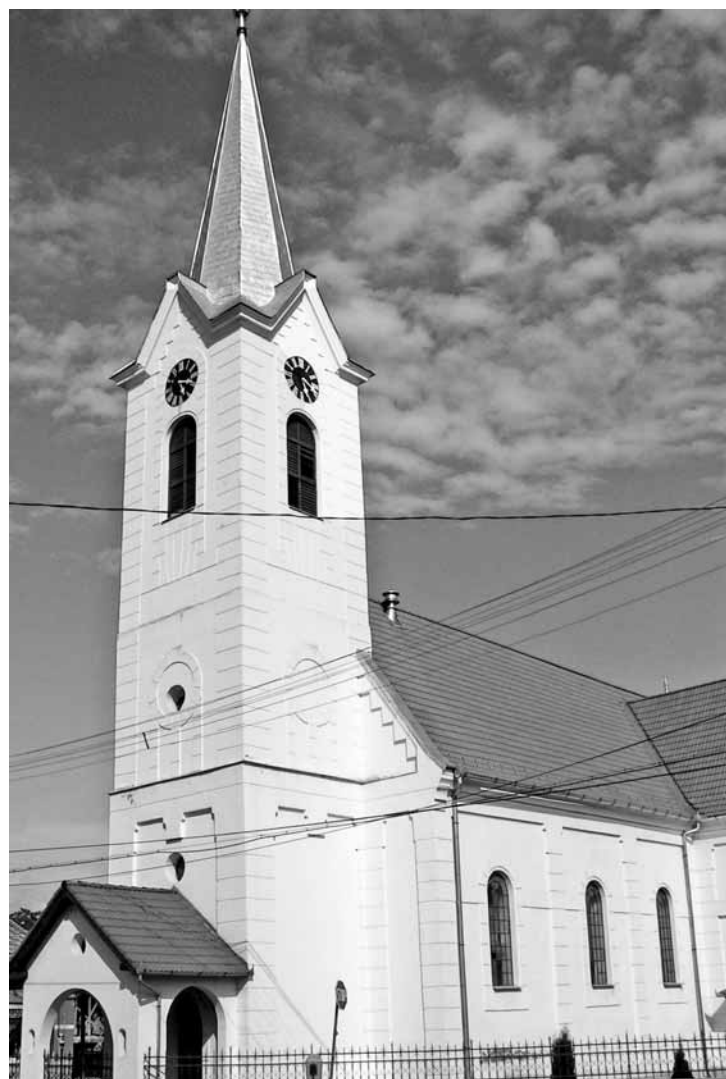
A segesvári református templom főhomlokzata (Rosch Gábor felvétele)

ma Igazfalván (Temes megye) nem az egyházkerület, hanem Magyarország kormányának megrendelésére épült fel 1902-ben.

Protestáns oktatási épületek

Alpár Ignác a 19. század végi iskolaépítészettel kiemelkedő jelentőségű tervezője volt. Oktatási épületeinek jelentős hányadát a protestáns gimnáziumok alkotják. Az első egyházi megrendelés alapján készített iskolatervezése a nyíregyházi evangélikus általános iskola megalkotása volt 1893-ban. A nyíregyházi iskolánál egyszerűbb megjelenésű a szintén 1883-ban tervezett Kisújszállási Református Főgimnázium épülete, amelyen a neoreneszánsz megformálás érvényesül. Az 1890-es évek közepén Pozsonyban és Békéscsabán evangélikus, míg Miskolcon református gimnáziumot építettek a neves építész tervei alapján. A protestáns iskola tervezéseit a Nyíregyházi Evangélikus Főgimnázium zárja, ahol a Bobula János által 1887-ben tervezett „épületmagot” kellett a megrendelő elvárásának megfelelően duplájára bővíteni.

Millisits Máté

A marosludasi református templom (Rosch Gábor felvétele)

21. századi őseemberek

A franciaországi terrortámadások alapjaiban rázták meg a nyugati társadalmat. A terrorizmussal régóta együtt élünk, ám az egyéni felelősség kérdése szinte soha nem merült fel eddig. Az „élni és élni hagyni” szemléletmód kudarca most először vált teljes pőreségében nyilvánvalóvá.

A párizsi satirikus lap a liberalizmus zászlójával kezében a politikusokon kívül az egyházakat támadta. Nem egyszerűen kedves viccekkel, hanem rasszista, gyűlölködő éllel. Ennek hagyománya van Franciaországban, s egy időben minderre nagy kereslet volt nálunk is. Talán emlékszünk Jean Effel rajzaira Ádám és Éváról. A kommunista szellemiség a maga álprüdériájával nagyon is áhította ezt a típusú humort, amiben idétlen öregemberként jelent meg Isten. Gyerekkorom egyik megbotránkoztató élménye volt, a mai napig nem tudok hányinger nélkül ránézni ezekre a karikatúrákra. Megbotránkoztatott. Akkor még nem tudtam, mit mondott a gyerekek megbotránkoztatásáról Jézus.

Miközben a nyugati civilizáció a párbeszéd fontosságát hangsúlyozza, nem gondol arra, hogy ez a világ – éppen a liberális gondolkodás sarokkövei miatt – elfelejtett beszélni a másikkal. Ez kicsiben is megfigyelhető. Rádásul a folyamat minden közhiedelemmel ellentétben nem most indult el, és legfőbb okozói nem a „technikai műtűrök”. A beszélgetés, a kölcsönös odafigyelés generációkkal ezelőtt kezdett kikopni a nyugati civilizáció társadalmából.

Ha ma beül az ember egy családi összejövetelre, a legtöbb helyen egyéni monológok sokaságát kell hallgatnia: a megszólalás lehetősége az „aki kapja, marja” elvén működik. Ugyanez közösségi szinten is lejátszódik. Nem oda-vissza érdeklődés történik, nincs arány a beszéd és a meghallgatás között, mégpedig azért nem, mert a beszélő nem veszi figyelembe a másik befogadóképességét. Ezért a meghallgatás sem türelmes és figyelmes attitűddel történik, hanem az önfegyelem és a figyelemvesztés kombinációjával, vagy a türelmetlenség és a másik bántásával, gon-

doljunk csak a politikai vitákra. Mindez annak a szemléletnek köszönhető, amely az egyéni boldogulást helyezte előtérbe a közösséggel szemben, s így ma már társalgási kultúra csak az óhajok szintjén létezik. Ahogy egy egyszerű bevásárlás könyöklési harccá változik, vagy amiképpen az emberek képtelenek normálisan használni az autópálya jobb sávját, mert ott is versenyhelyzetet élnek át, úgy a napi kommunikáció szintjén is ugyanez zajlik le. Miért gondolnánk hát, hogy az olyan empátiavesztett emberek, akik képtelenek egy magasabb szintű kommunikációra, majd helyesen állnak hozzá a tőlük eltérő kultúrájú, vallású, gondolkodású emberekhez?

A karikatúralap tragédiája az intolerancia szörnyű következménye. Nemcsak játszott azzal, ami a másik számára szent, de meg is gyalázta a másik ember számára legfontosabbat. Mi, nyugati emberek ehhez hozzá lettünk szoktatva. A Charlie Hebdót a katolikus egyház tizenkétszer perelte be. Ennek ellenére egy katolikus sem rántott ellenük kalasnyikot. Azonban a tűréshatár is véges. A karikatúralap szerencsétlen szerzői sok esetben a legalantasabb párhuzamokkal próbálták elérni a humor egyfajta szintjét, többnyire a szexualitás durva képeivel, legfőbb fegyverük a kigúnyolt ember nemi szervének ábrázolása volt. Annyi biztos, nem sokat mérlegeltek, mit is váltanak ki majd azokban, akiket támadnak. Vagy, ha mérlegeltek, és mégis megjelentették képeiket, akkor a toleranciából leszerepeltek. Lehet, számukra ez nemes harcnak tűnt a vallás és más „métély” ellen, de hogy övön aluli volt, az biztos.

Amikor tragédiák történnek, fel lehet menteni a nagy társadalom nevében önmagunkat, „moshatjuk kezeinket”, de az egyéni felelősség kérdését nem kerülhetjük meg. És a történet jóval túlmutat a Charlie Hebdo tragédiáján, már csak azért is, mert lavinaszerűen magával sodort olyan áldozatokat, akik talán nem is tudtak a satirikus újság létezéséről. Az „élni és élni hagyni” elve, amivel korábban tele volt a nyugati világ, csak akkor érvényesülhet, ha ember az emberrel beszélni tud. Jelenleg kultúránk – ha ezt a civilizációt egyáltalán kultúrának lehet nevezni – őseberszintre süllyedt le a kommunikáció tekintetében (is).

(És most elnézést kérek minden egykor élt, jólelkű, a másikkra odafigyelő ősebertől!) Az egoizmus, az önzés vallása egyszerű szabályok szerint működik. Nekem legyen tele a gyomrom, nekem legyen fedél a fejem fölött, nekem legyen jó, én beszéljek, mert az én mondanivalóm a legfontosabb és legérdekesebb, nekem legyen igazam, mert az én igazságom az egyedül helyénvaló. Ez a fajta korlátoltság nyilván megakadályozza azt, hogy a másikat igazá-

Eszem, leszem

Az az enyém, amit megeszek. A gondolat életünk jelenében nemcsak az ételre érvényes. Sőt egyre kevésbé csak arra. A 21. században a kannibalizmus, az emberevés is modernebb formát ölt. S immár nemcsak magunkat esszük, hanem a másikat is. A közelben lévőt, aki – fogalmazzunk így – ott van egy „harapásnyira”. Nagyokat harapunk, marcangolunk belőle. Szemből vagy hátulról.

És láss csodát: mégsem lakunk jól... Az emberhústól, a kényeseres marcangolástól nem leszünk, nem lehetünk jóllakottak. A vadászösztön nem csillapszik.

A 21. századi kannibalizmus azért fejlődhetett ki, mert képtelenek vagyunk mit kezdeni a mellettünk lévővel. Vadállati indulatoknak engedünk, rávetjük magunkat. Levadásszuk.

Hol direkt módon, szemből támadva, tigriserőnk és hatalmunk tudatában. Hol pedig sunyi prérifarkasként oldalról, hátulról marunk belé a gyanútlan áldozatba.

El akarjuk tüntetni, ki akarjuk törölni az életünkből. Úgy, hogy lenyeljük, magyarán: esszük az életét. Ehhez képest a modern rádírugumi, a „Delete” billentyű még egészen humanus megoldás.

Esszük az életét, abban a tévhitben, hogy ezzel többek leszünk. Hogy így felülkerekedhetünk. A mások szemében, az éles fogú farkasok, tigrisek és oroszlánok között és azok rangsorában.

Esszük az életét, „mert ha nem (t)eszem, ő esz meg engem” – simítjuk el fel-feltörő lelkiismereti hullámainkat.

Csak a trófea marad. És a szünni nem akaró éhségérzet.

Fábián Tibor

ból megismerjük, megértünk más kultúrákat, más gondolkodásmódokat, más világnézeteiket, mint a miénk. A nyugati gondolkodás gyakorlatilag éppen abban vallott kudarcot, amiben meghirdette nagy kulturális harcát ezelőtt két évtizeddel, nevezetesen a multikultúrák felvállalásában és a másság tolerálásában. Ez azonban nem előzmények nélkül való. Ami személyes szinten nem működik, az nem fog nagy társadalmi méretekben sem működni. A humanum ugyanis apró dolgokon kezdődik. Egy mohamedán vallású ember elbújt radikális iszlám terroristák elől ártatlan vásárlókat. Ő lehet, hogy nem tanulta az iskolában, hogy toleránsnak kell lennie. Egyszerűen volt benne emberség, s emellett bátorság, hogy amit az embersége diktált, megcselekedje.

A változást nem lehet szlogenekkel elérni. Amíg nincsen személyes szinten igény arra, hogy megjelenjen életünkben a szeretet – mert igen, erről van szó –, addig hiába a szócséplés. Hiába a tüntetés, hiába a politikai korrektség. Emberként ember módra kell viselkedni. És próbálni hasonlítani arra, aki a maga hasonmására teremtett bennünket.

Jakab-Köves Gyopárka
reposit.hu

Tőlünk keletre egyre keményebb harcok folynak Ukrajnában. Egyre több a halott, köztük kárpátaljaiak is. Az eddigi több ezer halott miatt még senki nem szervezett tiltakozó nagygyűlést

Könyvek az Erdélyi Múzeum-Egyesülettől

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtár és Információs Központ Konferenciaterme adott helyet nemrég Budapesten az Erdélyi

Múzeum-Egyesület kiadója könyvbemutatójának. A Gróf Mikó Imre Alapítvány gyűlésének utolsó eseményeként szolgáló rendezvényen a népes érdeklődők előtt a 2014-es esztendő kiadványairól ismertetőt tartott Biró Annamária, a kiadó ügyvezetője. Sipos Gábor, az Erdélyi Múzeum-Egyesület elnöke a történelmi jellegű könyveket mutatta be. Erdélyi reformátusságunk hálaival tekint az Erdélyi Múzeum-Egyesület elkötelezett tudományos munkájára, amelynek keretében 2014-ben látott napvilágot Ősz Sándor Előd könyve is, a Bibliotheca Calviniana Transylvanica. Az ismertető után lehetőség nyílt a könyvek megtekintésére és megvásárlására. A kiadványok folyamatosan megvásárolhatók Budapest és Erdély több könyvesboltjában, vagy megtekinthetők és megrendelhetők az Erdélyi Múzeum-Egyesület honlapján: <http://eme.ro/kiado>

Emléket állítok

Talán nem lesz ércnél maradandóbb, ami kikívánczik belőlem, és amit papírra vetek, de úgy érzem, tartozom vele elhunyt presbiter kollégámnak és egyszermind idős barátomnak is, Vánca Györgynek, a sepsikőröspataki református gyülekezet legidősebb és legrégebb presbiterének.

Fergeteg havában (január) idős barátunk a kifürkészhetetlen isteni útnak szomorú és

fájdalmas állomásához érkezett. A mindenki Gyuri bácsija elhagyta e földi világot, és elment, hogy lelkének megnyugvást találjon Istennél, ősei lelkének közösségében, beteg teste pedig végleg megpihenhessen az anyaföldön. A legegyszerűbb adat, amit vele kapcsolatban megjegyhetünk, az hogy egyszerű, becsületes ember és jó barát volt. Aránylag hosszú életének (86 év) egyik legmeghatározóbb tényezője a szeretet volt, amely összekapcsolta hozzátartozóival, embertársaival, barátaival. Ennek a szeretetnek van egy olyan tulajdonsága, hogy éppen a búcsú pillanataiban tűnik a legerősebbnek. Ezért fájdalmas a búcsú a földi élet hosszától függetlenül. Mi mindig búcsúzunk, gyűlnek a halottaink, és mind kevesebben maradunk abból a csapatból, akikkel együtt indultunk, akikkel, függetlenül a nehézségektől, vállaltuk a közösségi munka szervezését, a hitért, a megmaradásért folyó küzdelem nemes és szép feladatát. Vánca György fáradhatatlan napszámosa volt közösségének, a református egyháznak, a magyarságnak. Magyar volt és vallásos. A lelkében viselte érzelmeit, de szilárdan, következetesen harcolt a megmaradásért, a hitért. A diktatúra sötét éveiben is az egyház rendszeres támogatója volt, vállalva az

ezzel járó nehézségeket is. Hivatásának érezte a közösségi, nemzeti tudat fejlesztését, a hit megtartását. Egész élete során féltve kért az egészség megőrzésére, mert csak ebben látta jövőnk biztos formálását. Szerette nemzetét, de nem mások rovására, ezért is egész életében köztisztelőnek örvendett. A rendtartó székely faluközösség gazdasági, szellemi és kulturális fejlődésének elkötelezett, tevékeny tagja volt. A református templom bútorzata őzri emléket. Minta tenyészállat-gazdaságot vezetett.

Fajteheneivel számos díjat nyert hazai és külföldi kiállításokon. Megalkototta, és több mint 60 évig irányította a helyi önkéntes tűzoltó-egyesületet. Országos szinten is elismert szakember volt, amit számos elnyert díj bizonyít. Idősebb korában zokszó nélkül átadta helyét és tudását a fiataloknak, de soha nem vonult vissza. Pályafutását az elmúlt rendszer nem jutalmazta elismeréssel. Csak 2005-ben avatták díszpolgárrá. Mindezek mellett a nagyfokú családsszeretet jellemezte életét. Tevékenysége, jelleme kötelez mindannyiunkat, mert a mércét magasra állította, így nem alatta, hanem felette kell átívelnünk azt. Elhunyt barátunk percei végleg elszakadtak, azonban hívő emberként valljuk azt, hogy ezzel nincs vége mindennek. Bár a gyász súlya próbára teszi ezt a hitet, meggyőződéssel valljuk, hogy az élet örök, és a lélek halhatatlan. Gyuri bácsi nem halt meg. Mosolygó arcának képe belénk mélyedett. Várja őt az örök idő. A lelkünk mint fehér kendő leng utána, de ő mindörökké közöttünk marad. Élni fog, mert az ember nem akkor hal meg, amikor eltemetik, hanem amikor elfelejtik. Mi nem felejtünk.

Zsigmond Ildikó
Sepsikőröspatak

A kórházlelkészség kezdeményezésére a marosvásárhelyi 2-es sz. gyermekgyógyászat tavalay ősztől beindult a zeneterápia-foglalkozás. Havonta kétszer kérünk fel zenészeket, a művészeti iskola növendékeit arra, hogy meglátogassuk a kórház gyermekpacienseit és kísérőiket annak érdekében, hogy mosolyt varázsoljunk arcukra és megörvendeztessük Jézusnak eme „kicsinyeit” a zene által nyújtható különleges élménnyel.

Először az onkológiai részlegre látogattunk el, ahol a gyerekek számára több hónapig tart egy kemoterápiás kezelés. E kis hősök „szobafogságra” ítéltettek a kezelés ideje alatt, mivel

védni kell az amúgy is gyenge immunrendszerüket. Nekünk is kötelező a védőöltözet, amikor oda belépünk. Elbeszélgetünk velük, ismerkedünk, majd a meghívottak bemutatják hangszerüket és zenélnék. Rövid áhítat és buzdító szavak után átmegyünk a következő kórterembe. Látogatás után értesítjük a kórház minden lakóját és közös istentiszteleten veszünk részt. A meghívottak ezen az alkalmon is fellépnek és hangszeres kísérettel együtt énekelünk. A beteg gyerekek sokat emlegetik e nagyszerű alkalmakat, és mindegyre érdeklődnek a következő alkalom időpontjáról. Köszönet illesse azokat, akik eljöttek és felléptek beteg gyerekeink öröme, hozzájárulva gyógyulásuk elősegítéséhez. Név szerint is illesse köszönet: Domahidi Sárát, Jakab Sámuel, Horgas Attilát, valamint Dénes Előd lelkipásztort.

Korodi Csaba

ISSN-1223-8848

ÜZENET

Az Erdélyi Református Egyházkerület gyülekezeti lapja

A szerkesztőség címe: 400079 Kolozsvár
Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.
Telefon: 0731 019404

Drótposta: uzenet@reformatus.ro
<http://www.reformatus.ro/uzenet.html>

Főszerkesztő: Somogyi Botond

Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

A lapban megjelent cikkek nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik.

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában.

Felelős vezető: Dávid Zoltán

Olvasószerkesztő: Sztranyiczki Mihály

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Tördelés: Czirmay Ágnes

